

Bakgrundsmaterial

Nya förväntningar på ambassader

Historien om House of Sweden börjar redan för flera decennier sedan. Statens fastighetsverk (SFV) och dess föregångare Kungliga Byggnadsstyrelsen har under lång tid sökt en bra och långsiktig lösning för en ny ambassad i Washington.

Flera tomter har varit aktuella och platsen där House of Sweden idag ligger var aktuell redan 1997 men tiden var inte mogen för projektet och planerna på att bygga en ambassad vid Potomacfloden fick läggas på is.

Ambassaden i Washington är en av Sveriges största och viktigaste legationer i hela världen. Här tjänstgör mer än 50 medarbetare under ledning av ambassadören Gunnar Lund. Ambassadens senaste adress var hörnet av 15:e gatan och M Street men den svenska beskickningen har under årens lopp flyttat mellan en rad fastigheter. Arbetet med att hitta en bra och långsiktig lösning har pågått med skiftande intensitet ända sedan riksdagens beslut på 1960-talet att anskaffa en tomt för ett svenskt bygge.

Nya förväntningar på framtida ambassader

Förväntningarna på en svensk ambassad har på senare år förändrats, både vad gäller byggnadens arkitektoniska uttryck och ambassadens uppdrag. Tidigare prioriterades sällan det svenska formspråket. Ambassaderna har ofta varit inhysta i anonyma fastigheter, ibland med andra verksamheter under samma tak. Så har det också varit i Washington.

1998 kom regeringens arkitekturproposition som gav stöd för tanken att en svensk ambassadbyggnads yttre och inre utformning också representerar landet. De nya riktlinjerna betonar att utrikes representationslokaler skall visa vad Sverige förmår inom arkitektur, form och design. En modern svensk ambassad ska helt enkelt spegla vad landet står för, visa vad en svensk arkitekt är kompetent att rita, och helst också byggas av material med rötter i svensk kunskap och tradition.

Utrikesdepartementet har också fått ett vidgat uppdrag – i dag ska en svensk ambassad vara aktiv också i arbetet med att främja förutsättningarna för svenskt näringsliv och kulturella kontakter.

Ny chans förvärva drömläget

2002 återkom möjligheten att förvärva den åtråvärda tomten vid Potomacfloden. Genom ett snabbt agerande kunde SFV teckna option och preliminärt hyreskontrakt med Utrikesdepartementet. I juni 2002 utlyste SFV en arkitekttävling. Fastighetsverket hade då tecknat avtal med en amerikansk exploatör att hyra en del i den tänkta byggnaden på tomten i Georgetown vid Washington Harbour men samtidigt förhandlat fram rätten att utforma hela byggnaden med svensk arkitektur - en helt ny slags ambassad skulle byggas.

Bakgrundsmaterial

Ett nytt koncept föds

Statens fastighetsverk har arbetat med House of Sweden sedan 1997 och utvecklat konceptet "House of Sweden" i nära samarbete med Utrikesdepartementet.

Jan Thews, projektchef för House of Sweden på SFV, har arbetat med projektet från första början.

- När jag började på SFV var ambassaden i Tokyo precis klar och det var en lyckad blandning av lägenheter och kontor, berättar Jan Thews. Det följdes upp av det nordiska ambassadkomplexet i Berlin, ett landmärke som samlade över 90 000 besökare per år, bara för byggnadernas skull. Hos oss inblandade föddes drömmen om att genomföra något liknande i världens viktigaste huvudstad – Washington DC.

- 1997 gjorde vi ett försök men tiden var inte mogen. Först efter att ha väckt intresset för ambassadbyggnaders arkitektur, bland annat genom utställningar och böcker, och efter att regeringen formulerat sitt arkitekturprogram fick vi klartecken igen. Vi hade tur, samma tomt var åter tillgänglig och exploatören var under tidspress, vilket ledde till ett bra avtal.

Unikt koncept för dialog

För första gången uppförs ett "Sverigehus" utomlands, med svenska ambassaden och svenskt näringsliv under samma tak. Byggnaden utgör en ny svensk arena i USA. Det är en annorlunda ambassadbyggnad, med ambassadkansli, 19 lägenheter och ett evenemangscenter i huset. House of Sweden erbjuder en unik möjlighet att bo, arbeta och representera i ett kreativt och levande hus.

- Tidigare var en ambassad en ambassad, eller snarare ett kontor, säger Jan Thews. Nu har det blivit en arena för att samordna krafterna med det gemensamma målet är att öka den svenska synligheten. Ambassaden hjälper till att skapa relationer för det svenska näringslivet, turismen, kulturen och konsten. För att stödja ett sådant arbete krävs något mer än ett kontor – mer en kraftsamlande arena. Visionen är att skapa ett nytt landmärke i Washington DC, en uppmärksam plattform för Sverige, svenskt näringsliv, kultur, konst och diplomati.

För mer information och bilder se: www.sfv.se/houseofsweden

Eller: www.houseofsweden.com

Bakgrundsmaterial

Arkitekttävlingen

SFV utlyste arkitekttävlingen i juni 2002. I det komplicerade tävlingsuppdraget ingick bland annat att skapa en atmosfär av öppenhet och transparens, vilket är unikt för en ambassadbyggnad. Byggnaden skulle också inrymma mer publika ytor för att kunna hålla utställningar och seminarier. Dessutom skulle det finnas två våningsplan med lägenheter.

Vinnare: Gert Wingårdh och Tomas Hansen

När Gert Wingårdh vann arkitekttävlingen om att få rita den svenska ambassaden i Berlin, som stod klar 1999, blev det något av en vägvisare in i den nya tiden. Svensk arkitektur med svenska material väckte uppmärksamhet på ett sätt som slog många med häpnad. Redan första året sökte sig 90 000 besökare till den nya Berlinambassaden.

2004 blev det klart att Gert Wingårdh, denna gång med kollegan Tomas Hansen, skapat det vinnande förslaget för ny ambassad i Washington. Gert Wingårdh är inte ensam om att ha ritat mer än en ambassad, men han är först om att ha fått göra det efter att ha vunnit två arkitekttävlingar. Juryn tyckte att deras förslag var det överlägset bästa bland de fem som deltog i tävlingen.

" Förslaget är vackert gestaltat med väl avvägda fasader. Det representerar en god svensk arkitekturtradition som med enkla medel och medveten ljusföring skapar en upplevelserik och samtidigt raffinerad arkitektur.

(Utdrag ur juryns motivering)

Bakgrundsmaterial

Husets olika delar – en rundvandring

1. Entré och utställningsplan

Huvudentrén från 30:e gatan är utformad som en trång passage – ett kubformat glasrum där konstnären Ingegerd Råman fångar kontakten med Potomacfloden genom att låta vatten rinna i långsamma vågrörelser på insidan av vindfångets väggar.

Det första som besökaren möter är den så kallade conciergedisken. Det är en rund reception i vitt glas och svart gjutmassa som påminner om granit. Det svart/vita temat återkommer i huset. Det är något av ett signum för Gert Wingårdhs arbeten att jobba med två material eller två sinnes uttryck: matt/blank, trä/glas, svart/vit.

Vid conciergedisken arbetar svensktalande personal som, förutom att hjälpa besökarna tillrätta och assistera vid utställningar, finns tillhands för hyresgäster som snabbt och lätt ska kunna få hjälp med allt från catering och teaterbiljetter till extra städning. Conciergen fungerar som en servicecentral i husets hjärta.

När man närmar sig ambassadavdelningen möter man Ingegerd Råmans konstglas som utgör väggen in mot ambassadens entré. Vattentemat från huvudentrén återkommer, fast här snarare i en form av rimfrost. Dörren in till ambassaddelen, med sitt organiskt svarvade trähandtag, står öppen när ambassaden tar emot – en tydlig signal för öppenhet och välkomnande. Ambassaden har en egen reception och även om arbetet i huvudsak sker en våning upp finns på entréplan en del praktiska stödfunktioner. Här kan man t ex ordna pass och genomföra intervjuer.

Den stora utställningshallen på entréplanet har utsikt mot Potomacfloden på ena sidan och Rock Creek på den andra. Hallen är sinnrikt konstruerad med skjutpartier i hallens hörn så att man t ex kan rulla in bilar och stora pjäser i hallen. Utrikesdepartementet inleder utställningsverksamheten under hösten 2006. Utställningshallen, som kallas Anna Lindh Hall efter utrikesministerns namn när beslut om bygget togs, är precis som eventcentret möjligt att hyra för den som så önskar. Ljusare och vackrare inramning är svår att tänka sig.

2. Konferenscentret

En trappa ned ligger konferenscentret. Här möts besökarna av en stor stenskiva som står i en svart granitklädd damm som breder ut sig mot den lummiga grönskan från Rock Creek utanför. Konstnären Ingegerd Råman har sett dammen som en metafor för den svenska tjärnen och placerat sju svarta isade glasstavar i en rak linje alldeles under vattnets yta. När ljuset reflekteras i dem är det lätt att associera till flytande isflak och ett nordiskt klimat.

Bakgrundsmaterial

Sittgruppen bredvid dammen är möblerad med möbler av den svenske arkitekten och möbelformgivaren Bruno Mathsson. Han som själv var en glashusarkitekt redan på 1950-talet skulle säkert ha gillat House of Sweden.

I konferenscentret finns fem konferensrum som heter just så: Ett, Två, Tre, Fyra och Fem – samt ett stort multipurpose-rum, Alfred Nobel Hall, som kan anpassas efter de mest skilda behov. Det är egentligen ett ganska enkelt rum – en svart låda som får liv genom det innehåll som den fylls med. Det kan fungera som en läcker matsal för cirka 120 sittande middagsgäster eller till exempel vara platsen för en utställning, en konsert, en teaterföreställning eller ett föredrag.

Tillsammans med utställningshallen i entréplanet ger sammanträdesrummen bästa tänkbara förutsättningar att informera, underhålla och presentera. Framför konferensrum Ett och Två möter besökarna den så kallade Sverigebilden – ett skåp som i 100 bilder förmedlar skärvor av vad Sverige är och står för. Den som skapat verket är arkitekten Mikael Bergquist. Infallsvinklarna skiftar, och motiven kan med tiden variera, men gemensamt för dem alla är att de förmedlar en liten bit av landet Sverige.

3. Ambassaden

Ambassaden i Washington är en av Sveriges största och viktigaste legationer i hela världen där mer än 50 medarbetare tjänstgör.

Ambassaden består, precis som eventcentret, av ett och ett halvt våningsplan. Ambassadens kommunikation är självförsörjande. Från nedre plan tar man antingen den interna trappan, som är klädd med en ljudabsorberande panel i lönn, eller den lyftbordshiss som gör lokalerna tillgängliga även för den som är rörelsehindrad.

Den demokratiska tillgången på ljus manifesteras genom att nästan alla kontorsarbetsplatser ligger längs de glasade fasaderna – effektivt både från in- och utsidan. Skulle man vid ett senare tillfälle föredra en öppen planlösning är det lätt att ändra, men ambassaden har tills vidare valt att formera sig kring de här ganska små och standardiserade arbetsrummen, två meter och 40 centimeter breda. Vita väggar, vitt tak och trägolv. Inget överdåd, men snyggt och funktionellt.

Ambassadbygget har tagits emot väl i Washington, både av pressen och det lokala skönhetsrådet Commission of Fine Arts med ledamöter direkt utsedda av presidenten. En del har menat att den här typen av öppna ambassader är vad amerikanerna själva skulle vilja bygga men inte kan. Efter andra världskriget strävade USA efter att manifesteras sig genom att vara öppna, inbjudande och moderna – allt som den svenska ambassaden representerar. Men amerikanska ambassader av idag är istället oftast stora slutna byggnader som ligger på säkerhetsavstånd från allt annat.

Säkerhetsnivån i House of Sweden är, trots öppenheten, densamma som på andra svenska ambassader – varken lägre eller högre.

Bakgrundsmaterial

4. Lägenhetsvåningarna

Idén med att förena ambassad, eventcentrum och företagslägenheter i ett enda gemensamt sammanhang är unikt för House of Sweden.

Det finns sammanlagt 19 lägenheter, tio på fjärde våningen och ytterligare nio på femte våningen. Flertalet lägenheter har ett sovrum, några har två. De minsta lägenheterna erbjuder 75 kvadratmeter medan de största är 260 kvadratmeter stora.

Det är lätt att avvundas House of Swedens geografiska läge – men även om tomten kan sägas vara exklusiv präglas inte lägenheterna av lyx och överdåd. Snarare handlar det om enkelhet, tydlighet och funktionalitet. Sådant som representerar viktiga bitar av den svenska traditionen.

Lägenheterna har trägolv och alla snickerier är svenska. Köken kommer till exempel från ett snickeri i småländska Vimmerby.

SFV har mött ett stort intresse för företagslägenheterna. Bland annat har Volvo Group, SAAB och Lars Thunell, vice president i Världsbanken, tecknat avtal och förhandlingar pågår med flera andra intressenter. Svenska, nordiska och baltiska företag samt privatpersoner med sådan anknytning finns bland intressenterna. SFV räknar med att konceptet House of Sweden ska intressera svenska företag i färd med att utvidga sin verksamhet till USA samt svenska regionintressen och branschorganisationer.

5. Takterrassen

Takterrassen med den fantastiska utsikten över Washington rymmer 200 personer. Den är i första hand avsedd att användas som en resurs för eventcentret och kommer att bli en av dess viktigaste delar. Det kommer säkert att bli populärt att arrangera olika former av mottagningar. Kanske en presentation eller varför inte ett cocktailparty?

För mer information och bilder se: www.sfv.se/houseofsweden

Eller: www.houseofsweden.com

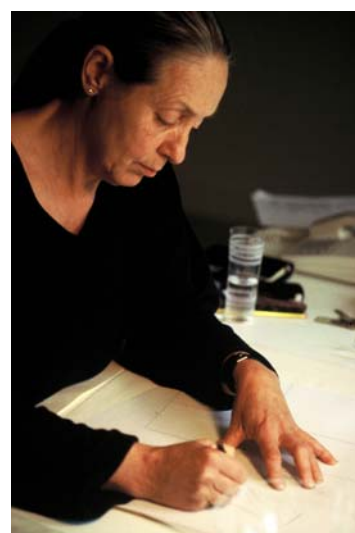
Bakgrundsmaterial

Ingegerd Råmans glaskonstverk "Vatten och is"

Den svenska konstnären Ingegerd Råman svarar för den konstnärliga utsmyckningen av House of Sweden på uppdrag av Statens konstråd. Hon har bland annat skapat glaskonstverket "Vatten och is" - ett konstverk i flera delar som associerar till vatten och is i form av långsamt rinnande vatten, glas med mönster av isblommor och svart granit - viktiga naturelement i det svenska landskapet.

Huvudentrén till House of Sweden är utformad som en trång passage. Ett litet glasrum, i form av en kub som besökaren snabbt passerar igenom. Här i detta transparenta rum har Ingegerd Råman valt att låta vatten rinna i långsamma vågrörelser på insidan av vindfångets glasväggar. Denna varsamma rörelse längs vattenväggarna, knappt förnimbar, påverkar besökaren, till att tydligare förstå och se helheten i glaskonstverket "March 6 a.m."

Det stora glaset dekorerat med isblommor är placerat exakt mitt emot den ena vattenväggen. Denna bearbetade glasyta är en del av en större vägg i glas, vilken skiljer av det öppna entrérummet från byggnadens mer slutna rum. "Isväggen" är det levande vattnets motsats och kan liknas vid en frusen vattenhinna som vid beröring brister och bildar aldrig tidigare sedda mönster. Mellan dessa väggar läggs ett svart granitgolv med matta och blanka ränder likt en trasmatta. Där arkitekten använder sig av tydliga svart-vita kontraster arbetar Ingegerd med olika skalor och förskjutningar inom ett tema. Från det öppna entrérummets borte del leder en lång trappa ner till en svart granitklädd bassäng. En metafor för den svenska tjärnen. Här har Ingegerd Råman valt att placera sju svarta isade glasstavar i en rak linje alldeles under vattnets yta. Stavarna reflekterar ljus och syns mer tydligt i vissa vinklar och kan då upplevas som flytande isflak.

Bakgrundsmaterial

Medverkande vid presseminarium 2/6 2006

Bo Jonsson, Statens fastighetsverk (SFV)

Statens fastighetsverks generaldirektör sedan 2003, kommer närmast från Ekonomistyrningsverket där han arbetade som generaldirektör mellan 1998-2003. Tidigare var han på Statens lokalförsörjningsverk som generaldirektör mellan 1993-1998. Dessförinnan var han på Jordbruksdepartementet som statssekreterare 1989-1991. Tiden innan Jordbruksdepartementet var Bo på Finansdepartementets budgetavdelning en lång period, 1978-1989. Bo Jonsson har en fil kand. i företagsekonom, är utbildad vid Stockholms universitet och har en lång erfarenhet av statliga utredningar.

Jan Thews, Statens fastighetsverk (SFV)

Jan Thews är projektchef för House of Sweden och har arbetat på SFV sedan starten 1993. Från början som fastighetschef för SFV:s utrikes fastigheter med UD som huvudsaklig hyresgäst och sedan 2004-10-01 enbart med projektansvar för House of Sweden. Innan SFV arbetade han på Reman AB och dessförinnan på Byggnadsstyrelsen. På Byggnadsstyrelsen arbetade han med projektering och var ansvarig för flera stora ombyggnadsprojekt i Stockholms innerstad. I början av sin karriär arbetade Jan på privata arkitektkontor. Jan är arkitekt, utbildad vid KTH i Stockholm och medlem i Sveriges Arkitekter (SAR/MSA).

Peter Ohrstedt, Statens fastighetsverk (SFV)

Peter Ohrstedt arbetar sedan 1993 på SFV. Peter har ansvarat för utredningar, upplägg och initialskede i åtskilliga projekt inom SFV, bland annat nytt Marinmuseum i Karlskrona, ny ambassad i Berlin, ombyggnad av Vadstena slott och rekonstruktion av vallar och torn, nytt Världskulturmuseum i Göteborg, nytt ambassadörsresidens i Pretoria, ny ambassad i Bogotá, ny ambassad i Washington D.C./House of Sweden samt utredning och arkitektävling om nybyggnad för Sametinget i Kiruna.

Peter var tidigare projekterande arkitekt vid BS-Konsult och AOS mellan 1970 till 1984. Egen verksamhet som VD i AGORA Arkitekter 1984-1991, egen projektledningsverksamhet 1991-1993 innan han kom till SFV. Peter utbildade sig till arkitekt vid KTH och är medlem i Sveriges arkitekter (SAR/MSA).

Ingegerd Råman, glasformgivare, Orrefors Glasbruk

Ingegerd Råman är en av Sveriges mest erkända glasformgivare, idag verksam vid Orrefors Glasbruk. Ingegerd har fått utmärkelsen "Utmärkt Svensk Form" 19 gånger under sin snart fyrtioåriga karriär för sitt arbete med både glas och keramik. Ingegerd har haft många utställningar och finns representerad bland annat på Nationalmuseum i Stockholm, Victoria & Albert Museum i London, Konstindustrimuseum i Köpenhamn och The Corning Museum of Glass i USA.

Bakgrundsmaterial

Ingegerd har haft en rad offentliga uppdrag och skapat ett flertal glasserviser och för olika aktörer, från Moderna Museets restaurang till Sveriges riksdag. Ingegerd är utbildad vid bland annat Konstfack i Stockholm och Istituto Statale D'arte Per la Ceramica i Italien och av regeringen tilldelad professorsnamn 1955.

Gert Wingårdh, arkitekt, Wingårdh Arkitektkontor

Gert Wingårdh har drivit eget arkitektkontor sedan 1977 och har fått en rad priser för sina hus. 1988 vann han Kasper Sahlin-pris för "Öjared Executive Country Club". År 2001 fick han SAR:s bostadspris för bästa flerbostadshus på bomässan i Malmö, Bo 01, samma år vann Gert pris för Bästa moderna byggnad i svensk allmän omröstning för Universeum, Göteborg samt Kasper Sahlin-pris för Kårverksamhetsbyggnad och auditorium för Chalmers Tekniska Högskola i Göteborg. År 2002 vann Gert ECSN Europeiska pris för bästa betongbyggnad för flygledartornet på Arlanda TWR, Stockholm. År 2004 vann han Svenska Träpriset, för Universeum i Göteborg. Gert har en arkitektexamen från Chalmers Tekniska Högskola i Göteborg och är medlem i Sveriges Arkitekter (SAR/MSA).

Gunilla Persson, projektledare Projektenheten Statens fastighetsverk

Michael Blomqvist, förvaltare Statens fastighetsverk

Lars Brandberg, konsult Statens fastighetsverk

Gunilla Ekberg, General Manager House of Sweden

För mer information och bilder se: www.sfv.se/houseofsweden

Eller: www.houseofsweden.com

Bakgrundsmaterial

Fakta om huset

De lysande fasaderna

House of Sweden´s absolut starkaste signum kommer sannolikt bli den spektakulära lysande fasaden. Arkitekten Gert Wingårdh ville efterlikna skenet från svenska spånlampor när han skapade de bakifrån belysta glasfasaderna med mönster av tryckt trä. Ett nordiskt, mjukt och varmt ljus kommer att spridas från House of Sweden och byggnadens läge vid vattnet gör att vyn från broarna över Potomacfloden kommer bli spektakulär.

Husfakta

Yta: 7 500 kvm, fördelat på 5 plan inklusive garage i källaren
Projektledning: Statens fastighetsverk i samarbete med Forsen Projekt (Stockholm) och Karchem Properties (Washington)
Arkitekt: Gert Wingårdh, Wingårdh Arkitektkontor
Konstnärlig gestaltning: Ingegerd Råman

Svenska underentreprenörer:

Glasfasad: Skandinaviska Glassystem AB
Trägolv: Kasthall
Invändiga träpartier: SSC Skellefteå AB
Invändiga träpaneler och undertak av träpaneler: Gustafs
Stenarbeten och terrass: Appari Sweden AB
Inredning i företagslägenheter, evenemangscentret och gemensamma utrymmen: Senab
En stor del av belysningsarmaturerna är svenska; Fagerhults belysning AB, Smedmarks & Co samt Ecolux AB.

Kostnader:

Husbygge inkl tomt och gemensam inredning/utrustning: 482 miljoner kr
Lägenhetshyror: 40-60 USD/kvm vilket motsvarar 3 000 – 5000 kr/kvm. Servicecharge tillkommer.
Storleken på lägenheterna: mellan 70 till 250 kvm